

Recenzja

**osiągnięć naukowych oraz dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr Eweliny Maculewicz w sprawie nadania jej stopnia doktora habilitowanego
„GENETYCZNE UWARUNKOWANIA WYSTĘPOWANIA NADWAGI I OTYŁOŚCI U
MĘŻCZYZN” w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. w dyscyplinie nauk o
zdrowiu.**

Recenzji dokonano na zlecenie Rady Naukowej Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, która w oparciu o wniosek Kandydatki z dnia 6 grudnia 2022 r. powołała Komisję, do oceny przedłożonych przez kandydatkę dokumentów, w tym:

– autoreferatu, prezentującego cykl publikacji stanowiących osiągnięcia habilitacyjne, wykazu innych osiągnięć naukowych, kopii prac stanowiących podstawę ocenianego cyklu, oświadczeń współautorów oraz analizy bibliometrycznej.

Ocenę przedłożonych przez kandydatkę dokumentów dokonałam w odniesieniu do norm prawnych zawartych w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późniejszymi zmianami).

Przebieg działalności zawodowej i naukowej

Doktor Ewelina Maculewicz jest absolwentką Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Pracę magisterską i tytuł zawodowy magistra uzyskała na kierunku Wychowanie Fizyczne w 2010 roku, na podstawie pracy zatytułowanej „Poziom wydolności tlenowej i beztlenowej piłkarzy ręcznych różnych grup wiekowych”, wykonanej pod opieką naukową prof. dr. hab. Zbigniewa Jastrzębskiego.

Swoją karierę zawodową Kandydatka rozpoczęła w macierzystej Uczelni, gdzie w latach 2012-2015 zatrudniona była na stanowisku asystenta w Zakładzie Biomedycznych Podstaw Zdrowia. Od roku 2015 do 2020 pracowała w Wojskowym Instytucie Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego, a obecnie jest zatrudniona (od 1 marca 2021) w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie, w ramach umowy o pracę

na stanowisku głównego specjalisty badawczo-technicznego i kierownika projektu, oraz jako adiunkt w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Dr Maculewicz uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych, nadany przez Radę Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego w Warszawie dnia 6 grudnia 2018 roku (Uchwała nr 16/XIV), w dyscyplinie biologia medyczna, na podstawie rozprawy zatytułowanej „Badania zmienności genetycznej genów COL1A1, COL3A1, COL5A1u pacjentów z zerwanym ścięgnem Achillesa jako punkt wyjściowy do opracowania wczesnych metod prewencji dla osób aktywnych fizycznie”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Paweł Cięższyk z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

Ocena osiągnięcia habilitacyjnego

Zgodnie z przedłożonym do oceny autoreferatem, dr Ewelina Maculewicz z dorobku naukowego wyodrębniła jednotematyczny cykl sześciu oryginalnych prac naukowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach w latach 2021–2022 zatytułowany: „Genetyczne Uwarunkowania Występowania Nadwagi i Otyłości U Mężczyzn”

Publikacje włączone do jednotematycznego cyklu przedstawiają wyniki badań w grupie mężczyzn-zawodowych wojskowych. Liczebność grupy jest i wynosi od 101 do 165 uczestników, w przedziale wieku. Badania prowadzone były we współpracy wielu ośrodków w tym: Akademii Wychowania Fizycznego im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie (wydz. Wychowania Fizycznego), Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku, Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii im. Gen. Kaczkowskiego w Warszawie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (Wydział Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt), Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie a także Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Wydział Nauk Biologicznych i Weterynaryjnych), Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie, Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Magdalence i Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

Celem badań było „ustalenie związku polimorfizmów wybranych genów markerowych (FTO, FABP2, LEP, LEPR, MC4R, PPARA, PPARG, IL1A, IL1B, IL1RN, IL-6, IL-10, IL-10RB) z występowaniem nadmiernej masy ciała u mężczyzn. W założeniu przeprowadzone badania miały pozwolić na określenie powiązań wariantów allelicznych i genotypów występujących w 23 miejscach polimorficznych zlokalizowanych w 14 genach z występowaniem nadmiernej masy ciała w badanej populacji potwierdzonej wybranymi parametrami nadwagi i otyłości (publikacje 1 i 2: BMI i wskaźnik masy tłuszczu (ang. fat mass index, FMI), publikacje 3, 4 i 5: BMI i procent tkanki tłuszczowej publikacja 6: BMI, FMI i procent tkanki tłuszczowej)” oraz „analiza asocjacji wytypowanych genów rozszerzona o analizy haplotypów w obrębie danego genu (publikacje: 2, 5 i 6) oraz innowacyjne analizy interakcji międzygenowych (publikacje: 1, 2, 3 i 6) a także „określenie

przydatności konkretnych polimorfizmów jako potencjalnych markerów genetycznych umożliwiających w przyszłości szacowanie prawdopodobieństwa ryzyka wystąpienia nadwagi i otyłości u mężczyzn”(autoreferat).

We wszystkich publikacjach cyklu (Publikacja 1-6) dr Maculewicz jest pierwszym autorem.

Sumaryczny współczynnik oddziaływania *impact factor* jednotematycznego cyklu publikacji wynosi 22,109 i odpowiada sumarycznej punktacji MEiN 760. Wszystkie publikacje mają charakter oryginalnych prac wieloautorskich i zostały opublikowane w czasopismach znajdujących się w bazie JCR. Jeden z artykułów cyklu, został opublikowany w wydawnictwie MDPI (Publikacja1), w czasopiśmie *Int. J. Envir. Public Health*, które w 2022 zostało skreślone z Listy WoS.

We wszystkich tych pracach Kandydatka deklaruje swój udział jako wiodący na każdym etapie ich przygotowania i obejmujący „*sformułowanie koncepcji badawczej, opracowanie metodologii badań, zapewnienie zasobów do realizacji badań, pozyskanie i gromadzenie materiału badawczego, wykonanie specyficznych pomiarów, przygotowanie danych do analizy, statystyczna analiza danych, sporządzenie manuskryptu, korekta manuskryptu, sformułowanie odpowiedzi na recenzje, prezentację danych w manuskrypcie, planowanie i organizację badań, nadzór nad projektem badawczym*”. Udział procentowy wkładu Habilitantki w powstanie publikacji na podstawie złożonych oświadczeń wynosi średnio 72% (od 75% do 55%).

W dwóch pracach autorem korespondującym jest prof. dr hab. Jerzy W. Bertrand, obecnie profesor Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, na Wydziale Nauk Ekonomicznych oraz profesor w Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego (publikacja 1-2), natomiast w czterech publikacjach (3-6), autorem korespondującym jest prof. Paweł Ciężczyk z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

W publikacji (1) [*Int J Environ Res Public Health* 2022 May 16;19(10):6030. DOI: 10.3390/ijerph19106030], jedna ze współauterek, dr hab. Agata Leonska-Duniec w swoim oświadczeniu stwierdza, że „*mój indywidualny i merytoryczny udział w powstaniu przedmiotowej pracy naukowej obejmował: 1.sformułowanie koncepcji badawczej oraz 2. korektę manuskryptu i sformułowanie odpowiedzi na recenzje*”.

W publikacji (2) -oświadczenie dotyczące udziału dr. Maculewicz obejmuje:

1. *sformułowanie koncepcji badawczej*
2. *opracowanie metodologii badań*
3. *zapewnienie zasobów do realizacji badań*
4. *pozyskanie i gromadzenie materiału badawczego*
5. *wykonanie specyficznych pomiarów*
6. *sporządzenie manuskryptu*
7. *korekt manuskryptu i sformułowanie odpowiedzi na recenzje*
8. *planowanie i organizację badań*”.

natomiast oświadczenie współautorki, dr Anny Boreckiej potwierdza: „mój indywidualny i merytoryczny udział w powstaniu przedmiotowej pracy naukowej obejmował sformułowanie koncepcji badawczej”.

W publikacjach (3-6):

(3) [BMC Genomics. 2022 Feb 9;23(1):112. doi: 10.1186/s12864-021-08258-x],

(4) [*Genes (Basel)* 2021 Sep 25;12(10):1498. DOI: 10.3390/genes12101498],

(5) [*Biol Sport*. 2022;39(4):1117-1125. DOI: <https://doi.org/10.5114/biolSport.2023.118336>],

(6) [*Genes (Basel)* 2022 Feb 1;13(2):291. doi:10.3390/genes13020291],

zawarte są jednobrzmiące oświadczenia Prof. Pawła Ciężczyka, autora korespondencyjnego tych publikacji o treści:

„mój indywidualny i merytoryczny udział w powstaniu przedmiotowej pracy naukowej obejmował:

1. sformułowanie koncepcji badawczej
2. opracowanie metodologii badań
3. pozyskanie i gromadzenie materiału badawczego
4. korekt manuskryptu i sformułowanie odpowiedzi na recenzje
5. nadzór nad projektem badawczym”.

W związku z tak sformułowanymi oświadczeniami, złożonymi przez Autora korespondującego, Recenzentka nie była w ocenić indywidualnego wkładu Habilitantki i jednoznacznie uznać samodzielności naukowej dr Maculewicz w powyższych pracach.

Podsumowując ocenę formalną, należy stwierdzić, że **w świetle analizy oświadczeń, dotyczących udziału wszystkich współautorów, w tym Kandydatki oraz prof. Pawła Ciężczyka, w przygotowaniu prac opisanych w publikacjach (3-6), niemożliwe jest uznanie wiodącej roli dr Maculewicz w powstaniu przedłożonego do oceny osiągnięcia habilitacyjnego.**

Ocena całkowitego dorobku naukowego

Całościowy dorobek naukowy dr Maculewicz obejmuje współautorstwo 27 oryginalnych pełnotekstowych prac posiadających IF. W ujęciu parametrycznym łączny współczynnik oddziaływania (IF) wynosi 95,485 oraz 3183,000. Należy podkreślić, że po doktoracie dr Maculewicz bardzo znacząco powiększyła swój dorobek (24 prace z sumarycznym IF= 91,101 i punkty MNiSzW = 3084). Prace dr Maculewicz były cytowane 102 razy bez autocytowań, a Indeks Hirscha (WoS Core Collection) wynosi 7 (*Scopus: h-index:7*). Analiza bibliometryczna wskazuje także, że w 12 publikacjach z listy JCR dr Maculewicz była głównym autorem (tj. pierwszym autorem lub autorem korespondującym), w tym przed doktoratem 1 pracy. W bibliografii dr Maculewicz znajduje się aż 6 publikacji opublikowanych (4 jako główny autor) w roku 2022 w

czasopiśmie *Journal of Environmental Research and Public Health*, które zostało usunięte z WoS i utraciło IF za rok 2022.

Dorobek kandydatki uzupełnia 9 streszczeń z dwóch zjazdów międzynarodowych (3 w *Proceedings of the Nutrition Society 2020*) i 6 z konferencji *Epimilitaris 2022*.

Dr Maculewicz była Kierownikiem Zadania Badawczego *Miniatura* finansowanego w ramach NCN (2022) oraz Kierownikiem Projektu finansowanego przez Min. Obrony Narodowej oraz brała udział jako wykonawca w kilku projektach, również finansowanych przez Min. Obrony Narodowej. Jest również laureatką 2 nagród uczelnianych dwóch nagród Rektorskich JM Rektora w 2021 i 2022 roku oraz nagrody za osiągnięcia organizacyjne w 2022 roku.

Wartym uwagi jest fakt, że Kandydatka w okresie po doktoracie, kilkakrotnie zmieniała miejsca zatrudnienia (obecnie Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej w Warszawie, wcześniej Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego w Warszawie oraz Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku) i w związku z tym miała okazję do podejmowania różnych aktywności badawczych w więcej niż jednym ośrodku naukowym.

Habilitantka nie boi się podejmować nowych kierunków badawczych rozwijanych w nowych miejscach pracy i w ramach współpracy, takich jak „*Strategia wdrażania zdrowego stylu życia i zachowań prozdrowotnych na podstawie pomiarów wydatku energetycznego oraz kompleksowego badania sposobu żywienia i stanu odżywienia w Wojsku Polskim oraz służbach mundurowych*” oraz „*Urazy narządu ruchu żołnierzy w Wojsku Polskim*”.

Zgodnie z informacjami zawartymi w autoreferacie, dr Maculewicz podejmuje się realizacji projektów z ośrodkami naukowymi za granicą, w tym z Uniwersytetem Karola w Pradze.

Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego

W ostatnich dwóch latach Dr Maculewicz była promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku (2021) oraz w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie (2021) oraz opiekunem stażu naukowego czterech polskich i czterech zagranicznych doktorantów a także opiekunem Koła Naukowego w AWF i promotorem jednej pracy dyplomowej oraz opiekunem dwóch prac dyplomowych w AWF w Warszawie.

Brak natomiast danych o działalności dydaktycznej, w tym przedmiotach i zajęciach realizowanych w kolejnych miejscach pracy Habilitantki.

Wniosek końcowy

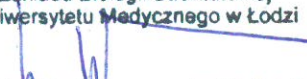
W oparciu o przedstawiony Autoreferat oraz w świetle przedstawionych powyżej informacji, dr Ewelina Maculewicz jest współautorką osiągnięć naukowych, stanowiących wkład w rozwój dyscypliny, w tym cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych międzynarodowych czasopismach naukowych, które w roku opublikowania w ostatecznej formie były ujęte we właściwym wykazie MNiSW/MEiN. Habilitantka wykazała się po doktoracie aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w ramach umowy o prac oraz współpracuje z wieloma jednostkami krajowymi i zagranicznymi.

W mojej ocenie przedstawione do recenzji osiągnięcie naukowe dr Eweliny Maculewicz pod względem formalnym nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U. Z 2021 r. Poz. 478 z późn. zm.). Osiągnięcie zawiera aspekt nowości naukowej i wnosi wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu, ale treść oświadczeń niestety uniemożliwia przypisanie tego nowatorskiego wpływu Habilitantce i w związku z tym szczegółowa analizę merytoryczną osiągnięcia naukowego.

Dokonania w innych obszarach działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nie mogą zmienić przedstawionego stanowiska w tej sprawie.

Na podstawie analizy przedłożonej do oceny dokumentacji, w szczególności rozbieżności dotyczących oświadczeń współautorów publikacji włączonych do osiągnięcia naukowego i w związku z tym niemożliwości uznania wiodącej roli dr Maculewicz w powstaniu zaprezentowanego cyklu publikacji, oraz trudności we wskazaniu dodatkowych samodzielnych osiągnięć naukowych, niemożliwe jest stwierdzenie znacznego wkładu dr Maculewicz w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu. Nie został więc spełniony wymóg formalny określony w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U. Z 2021 r. Poz. 478 z późn. zm.)

W związku z powyższym stwierdzam, że dr Ewelina Maculewicz nie posiada osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki nie rekomenduję Radzie Naukowej Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Ewelinie Maculewicz w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

KIEROWNIK
Zakładu Biologii Strukturalnej
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

prof. dr hab. Lucyna A. Woźniak